

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับ
ประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
FACTORS AFFECTING INSTRUCTIONAL SUPERVISIONS NEEDS OF TEACHERS TEACHING
PRIMARY STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN INCLUSIVE EDUCATIONAL SCHOOLS
UNDER BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

นายสิทธิศักดิ์ ปะวันณ *
Sittisak Pawanne

ผศ.ดร. จุไรรัตน์ สุธรง **
Asst. Prof. Jurairat Sudrung, Ph.D

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 202 คน จาก 37 โรงเรียน วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ($\mu=4.05$) ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu=4.03$) ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน ($\mu=4.03$) และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน ($\mu=3.94$)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า 1) ปัจจัยด้านอายุ ช่วงอายุ 21 – 30 ปี ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และช่วงอายุ 51 – 60 ปี ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน มากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา พบว่า วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรีส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนทุกด้าน โดยส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัจจัยด้านระดับชั้นที่สอน พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนทุกด้าน โดยส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยด้านภาระงาน พบว่า ภาระงานที่รับผิดชอบมากกว่า 1 ภาระงาน และ 5) ปัจจัยด้านประสบการณ์การสอน พบว่า การที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6) ปัจจัยด้านการได้รับการนิเทศ พบว่า การไม่เคยได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail Address: 53010515009ita7@gmail.com
** อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail Address: jurairat.su@chula.ac.th
ISSN1905-4491

Abstract

The current research endeavor aimed to study factors affecting instructional supervision needs of teachers teaching primary students with special needs in inclusive educational schools under the Bangkok Primary Educational Service Area Office. The Population consisted of 202 teachers teaching students with special needs from 37 schools. The analysis was done by frequency, percentage, average, standard deviation, Pearson correlation coefficient and multiple linear regression, by using an SPSS program.

The results revealed that teachers had high supervisory needs in all aspects including the execution of the Individualized Education Program (IEP) and the Individual Implementation Plan (IIP) ($\mu=4.05$), the preparation for students with special needs ($\mu=4.03$), the instructional techniques and instructional media ($\mu=4.03$), and the learn beyond classroom($\mu=3.94$), respectively.

The analysis of factors affecting instructional supervision needs discovered that first, in terms of age, those who were 21-30 years old had the biggest impact on the instructional supervision needs in preparation for students with special needs, with a statistical significance of 0.1. The age range of 31-40 years old had the biggest impact on the instructional supervision needs learn beyond classroom, with a statistical significance of .01. Those who were 51-60 years old had the most significant effect on the instructional supervision needs in instructional techniques and instructional media, with a statistical significance of .05. Second, in terms of educational background, the Bachelor's Degree impacted the instructional supervisions needs in all aspects. The most significant impact was on the preparation for students with special needs, with a statistical significance of .01. Third, regarding the levels of students' education, students in Grade 3 had an impact on the instructional supervision needs in all aspects where the biggest impact was on learn beyond classroom, with a statistical significance of 0.01. Forth, with regard to workloads, there was more than 1 workload. Fifth, in terms of teaching experience, the lack of experience in teaching students with special needs affected the instructional supervision needs in preparation for students with special needs and learns beyond classroom the most, with a statistical significance of .05. Sixth, the analysis of supervision acquisition revealed that never receiving any instructional supervision would mostly impact on the instructional supervision needs in preparation for students with special needs, and showed a statistical significance of .05.

คำสำคัญ: การนิเทศการสอน / โรงเรียนเรียนร่วม / ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

Keywords: instructional supervision/inclusive school/teachers of students with special needs

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” และระบุเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” ดังนั้นครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่จำเป็นของผู้เรียนแต่ละประเภท ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ และพัฒนาความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และด้านสังคมเป็นสำคัญ (ณัชพร ศุภสมุทร์ และคณะ, 2557) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 (3) ยังกล่าวอีกว่าคนพิการได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากพระราชบัญญัตินี้ ก่อให้เกิดการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเด่นชัดขึ้น ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เปิดโอกาสและเอื้อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าสู่วิทยาศาสตร์ที่ง่ายขึ้น ตั้งแต่ระดับก่อนการศึกษาระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนร่วมก็เป็นการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบหนึ่งที่มีพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของเขา การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่สำคัญ คือ ให้โอกาสนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับนักเรียนปกติในโรงเรียนปกติและดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนร่วมกับบุคคลอื่น ๆ และนับว่าเป็นก้าวสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย มีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและความต้องการช่วยเหลือ ที่แตกต่างไปจากนักเรียนปกติ ร่วมใช้ชีวิตกับนักเรียนปกติในระบบโรงเรียนเพื่อให้เขาพัฒนาได้เต็มศักยภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมถือว่าเป็นแนวคิดใหม่ทางการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน ไม่มีการแบ่งแยกว่านักเรียนคนใดเป็นนักเรียนทั่วไปหรือนักเรียนคนใดที่มีความต้องการพิเศษ โดยโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามหลักการเรียนร่วม นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะได้เรียนในโรงเรียนปกติใกล้บ้านโดยไม่มีการแบ่งแยก ได้เรียนในชั้นเดียวกับเพื่อนในวัยเดียวกันไม่มีห้องเรียนพิเศษ การช่วยเหลือสนับสนุนอื่น ๆ จะจัดอยู่ในสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนปกติ ทั้งนี้โรงเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนแต่ละคน และนักเรียนทุกคนมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งของโรงเรียนมีสิทธิความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ของการเรียนร่วมและมีการขยายไปทั่วประเทศ (ดารณี อุทัยรัตนกิจ และคณะ, 2546)

โดยปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ การเข้าถึงบริการสาธารณะของชุมชน เช่น การเดินทาง การสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว การมีทรัพยากร สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก บริการอื่นใดทางการศึกษาที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย มีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าใจและมีทัศนคติในเชิงบวก มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ทำงานเป็นทีม มีความเป็นมืออาชีพ โรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดกฎ ระเบียบ ที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เป็นศูนย์ข้อมูล ศูนย์กลางแลกเปลี่ยน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร มีบริการสาธารณสุขด้านสุขภาพนักเรียนและครอบครัว เมืองการภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการเรียนร่วม เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาสนับสนุน ให้บริการ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน (สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ, 2555)

การเรียนร่วมจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนปกติได้เรียนร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีสังคมที่กว้างขึ้น และได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ครูและผู้ปกครอง ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าสู่สภาวะปกติให้มากที่สุด ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในการที่จะให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตอบสนองได้เป็นปกติ ส่งเสริมให้นักเรียนปกติรู้จักช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น ช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทำงานได้สำเร็จ ส่งเสริมให้นักเรียนปกติเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือและอยู่ร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสังคม ทำงานร่วมกัน มีน้ำใจรู้จักแบ่งปัน และยอมรับซึ่งกันและกัน (ณัชพร ศุภสมุทร์ และคณะ, 2557)

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 โดยมีประเภทของคณพิการ 9 ประเภทดังนี้ คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษากับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท

จากอดีตถึงปัจจุบันการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในทุกระดับจะประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือด้านการจัดการ เป็นต้น และมีงานวิจัยจำนวนมากที่ระบุปัญหาของการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนเรียนร่วม ซึ่งผลการวิจัยของ ทองคำ ชุ่มวิจารณ์ (2550) เรื่องการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดลำปาง พบว่า ด้านการจัดการองค์กร มีสภาพปัญหาที่สำคัญคือ ขาดบุคลากรเฉพาะทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเรียนร่วม ครูมีภาระมากเมื่อรับนักเรียนเรียนร่วมอีกทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างยากลำบากจึงไม่สามารถดูแลเอาใจใส่นักเรียนพิเศษได้เต็มที่ ด้านการควบคุม มีสภาพปัญหาที่สำคัญคือ ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับ สาระ ปัทมพงศา (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนาราม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ด้านปัญหา พบว่า ครูยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ครูไม่เข้าใจจุดประสงค์ในการจัดการเรียน

ร่วม ครูขาดความรู้ในเรื่องการคัดกรองนักเรียนและการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ครูไม่มีทักษะในการประเมินผล ครูขาดความรู้ในการใช้สื่อ มีปัญหาเรื่องการจัดการเรียนการสอน และครูไม่ทราบแหล่งให้คำปรึกษา ด้านความต้องการพบว่า ครูต้องการให้มีการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูต้องการให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจจุดประสงค์การเรียนร่วมของโรงเรียน ครูต้องการให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการวัดผล และครูต้องการให้มีเอกสารแนะนำวิธีการจัดการเรียนร่วม และแนะนำวิธีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท เช่นเดียวกับ จินตนากร ศิริพันธ์ (2551) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษก่อนดำเนินการสอน เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะเรื่องการคัดแยกหรือคัดกรองผู้เรียนที่เป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาเรียนร่วมประสบปัญหาอย่างมาก คือ การขาดบุคลากรเฉพาะทางในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ครูขาดความรู้ในเรื่องในเรื่องนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ขาดความรู้ในการใช้สื่อและเทคนิคการสอน ตลอดจนขาดการนิเทศ กำกับ และติดตาม

การนิเทศการสอนจะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมในที่สุด (วัชร เล่าเรียนดี, 2556) การนิเทศการสอนนี้เพื่อจะพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้มีทักษะในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ทั้งการจัดการเรียนการสอนและงานสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานที่จะนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมใจ และเจตคติที่ดีในการทำงาน และยังสร้างขวัญและกำลังใจและความมั่นใจในการทำงานของบุคลากร มีผู้ร่วมงานที่พร้อมจะช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ (จุไรรัตน์ สดรุง, 2559) การนิเทศการสอนจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหรือผู้นิเทศในฝ่ายที่จะต้องร่วมมือ ร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดกัน มุ่งสู่คุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน (ผ่องพรรณ จรัสจินดารัตน์, 2555) และการนิเทศการสอนเป็นงานที่ปฏิบัติกับครูเพื่อให้เกิดผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง และยังช่วยพัฒนาความสามารถของครูผู้สอน ให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง ค้นหาวิธีการทำงานด้วยตนเอง มีความศรัทธาในวิชาชีพของตน มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติงาน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผล และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

การนิเทศการสอนจะประสบความสำเร็จได้นั้นมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น ประสิทธิภาพการสอนของผู้นิเทศเอง ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีความรับผิดชอบและเป็นที่ยอมรับของทุกคนในโรงเรียน เมื่อผู้นิเทศเป็นผู้ได้รับการยอมรับ ตัวครูผู้รับการนิเทศย่อมมีความต้องการการนิเทศการสอนจากผู้นิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ วัชร เล่าเรียนดี (2556) ที่ว่าสมรรถนะของผู้นิเทศ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ คุณลักษณะคุณสมบัติในวิชาชีพ ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานในอาชีพ

ความเชี่ยวชาญชำนาญเกี่ยวกับเทคนิค ทักษะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นผู้ที่ทันต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานคร มีจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมจำนวนมากที่สุดและกระจายอยู่ทั่วกรุงเทพมหานคร ทั้งสิ้น 37 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2560) ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอน

1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิการศึกษาของครูผู้สอน
4. ระดับชั้นที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
5. ภาระงานที่รับผิดชอบต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
6. ประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
7. ประสบการณ์ที่ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
8. การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
9. การได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ สักเคราะห์มาจากการวิจัยของ ทองคำ ชุ่มวิจารณ์ (2550) สาระ ปัทมพงศา (2550) จินตนากร ศิริพันธ์ (2551) พิสมัย แก้วแสงใส (2551) เปรมฤดี ชันติประกอบ (2551) และปัญญา อัครพุทธิพงษ์ (2557)

ตัวแปรตาม

ความต้องการการนิเทศการสอน

1. ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล
3. ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน

จากโครงสร้างซีท (Seat Framework) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอนของ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีชื่ออยู่ในระบบ SET จำนวน 202 คน จาก 37 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2560 (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560)

ขอบเขตเนื้อหา

ประชากร

ประชากร คือ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 37 โรงเรียน และจำนวนครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วม รวม 202 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ: 2560)

ขอบเขตเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอน ได้สังเคราะห์มาจากการวิจัยของทองคำ ชุ่มฉัตร (2550), สารระ ปัทมพงศา (2550), จินตนากร ศิริพันธ์ (2551), พิสมัย แก้วแสงใส (2551), เปรมฤดี ขันดีประกอบ (2551), และ ปัญญา อัครพุทธพงศ์ (2557) มี 9 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ภาระงานที่รับผิดชอบ ประสิทธิภาพการสอน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประสิทธิภาพที่ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ

ตัวแปรตาม คือ ด้านความต้องการนิเทศการสอน ได้นำเอาแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (Seat Framework) ของเบญจา ชลธารนนท์ (2546) มาบางข้อที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอน มี 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการการนิเทศการสอน ฯ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหา และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยการร่างข้อคำถาม และประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการรอบเนื้อหา
3. นำร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้คำแนะนำ จากนั้นปรับปรุงและแก้ไขเพื่อจัดทำร่างสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
4. นำแบบสำรวจฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม แล้วนำผลการตรวจมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไปจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง
5. สร้างแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามจำนวน 202 ชุด ได้กลับคืนมา 202 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอีกครั้ง ก่อนที่จะนำข้อมูลไป

วิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครู โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรต้นแต่ละตัวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ตอนที่ 4 สร้างตัวแปรทำนายสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ มีการกำหนดตัวแปรจำลองของปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นที่สอน ภาระงานที่รับผิดชอบต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประสิทธิภาพการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประสิทธิภาพที่ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การอบรมเกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้ Dummy Coding

ตอนที่ 5 ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรทำนาย

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบแต่ละปัจจัยที่ส่งผลความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์การอธิบาย และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรทำนายแต่ละด้าน กับ ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดทำ

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนอกห้องเรียน

ตอนที่ 7 สร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนอกห้องเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.15 มีอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.66 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.82 ระดับชั้นที่สอน สอนมากกว่า 1 ระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 31.19 มีภาระงานที่รับผิดชอบต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ภาระงานเดียว คิดเป็นร้อยละ 53.96 เคยมีประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 78.71 เคยมีประสบการณ์ที่ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 63.86 เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 65.35 และเคยได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 55.45

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมเกี่ยวกับระดับความต้องการการนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มากที่สุด ($\mu = 4.05$) รองลงมาคือ การนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน และการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 4.03$) เท่ากัน ตามด้วยการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 3.94$) โดยครูมีความต้องการการนิเทศการสอนแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัจจัย 3 ตัวแปร คือ ช่วงอายุ 31 – 40 ปี (Z_{AGE2}), ช่วงอายุ 51 – 60 ปี (Z_{AGE3}) และ ป.4 (Z_{GD3}) ที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอน ใน 3 ด้าน จนได้สมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\text{ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ} \quad Z'_{PTT} = -0.359Z_{AGE3} + (-0.186 Z_{GD3})$$

$$\text{ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน} \quad Z'_{TTN} = -0.201Z_{GD3} + (-0.162Z_{AGE2})$$

$$\text{ด้านการจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน} \quad Z'_{LBC} = -0.302Z_{AGE3} + (-0.179Z_{GD3})$$

แต่ทั้ง 3 ปัจจัย ล้วนแต่ส่งผลทางลบ หมายความว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในแต่ละด้านน้อย ผู้วิจัยจึงนำค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 มาสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

ปัจจัยด้านอายุ

พบว่า ช่วงอายุ 21 – 30 ปี ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 21 – 30 ปี มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ช่วงอายุ 31 – 40 ปี ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า

ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี มีความต้องการการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด และช่วงอายุ 51 – 60 ปี ส่งผลต่อความต้องการการการนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 51 – 60 ปี มีความต้องการการการนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน มากที่สุด

ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา

พบว่า วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ด้านการนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีความต้องการการนิเทศการสอนทุกด้าน โดยส่งผลมากที่สุดด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ปัจจัยด้านระดับชั้นที่สอน

พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนทุกด้านประกอบด้วย ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ด้านการนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ครูผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการการนิเทศการสอนทุกด้าน โดยส่งผลมากที่สุดด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน

ปัจจัยด้านภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

พบว่า การมีภาระงานมากกว่า 1 ภาระงาน ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ครูผู้สอนที่มีภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 1 ภาระงาน มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด

ปัจจัยด้านประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

พบว่า การไม่เคยมีประสบการณ์การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศ การสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด

ปัจจัยด้านการได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

พบว่า การไม่เคยได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ครูผู้สอนที่ไม่เคยได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา

แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีบางปัจจัยเท่านั้นที่สัมพันธ์และส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนแต่ละ ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยขออภิปรายโดยแบ่งเป็นปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยด้านอายุ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 21 – 30 ปี มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูช่วงอายุดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นครูเพิ่งสำเร็จการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนน้อย ซึ่งการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสำคัญมากในการเริ่มต้นการศึกษา ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการช่วยเหลือนักเรียน โดยครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (2559) กล่าวถึง 10 ทักษะที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อายุ 7 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน การรับรู้และการแสดงออกทางภาษา ทักษะสังคม ทักษะสติปัญญาหรือการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะวิชาการเพื่อการดำรงชีวิต ทักษะส่วนบุคคลและสังคม และ ทักษะการทำงานและอาชีพ ทักษะเหล่านี้จะต่อยอดในการเรียนการสอนที่สูงขึ้น ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ครบถ้วน ครูช่วงอายุดังกล่าวจึงต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูผู้สอนที่อายุ 31 – 40 ปี ได้เป็นครูมาระยะหนึ่งแล้ว มีความรู้ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนมาบ้างแล้วและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนมีหลากหลายกิจกรรมมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัด กิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้เป็นการบูรณาการทักษะจากการเตรียมความพร้อมหลาย ๆ ทักษะ สอดคล้องกับ Smith (1976) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษานอกห้องเรียนว่า เป็นการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีประสิทธิภาพมากที่สุดโดยผ่านประสบการณ์ตรง การเรียนรู้จะเริ่มที่วัตถุประสงค์ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ สามารถจัดได้ง่ายและครบในการศึกษานอกห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นการมองสังเกต สัมผัส ได้ยิน ได้เห็น ได้กลิ่น เป็นการเรียนที่มีชีวิตชีวาเต็มไปด้วยความกระตือรือร้นของผู้เรียน ครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 51 – 60 ปี มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านเทคนิคการสอนและสื่อการสอน มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูในช่วงวัยนี้เป็นครูรุ่นเก่าที่ยังขาดความชำนาญในการใช้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงทำให้มีความต้องการด้านนี้มาก ครูผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาในยุคใหม่รวมถึงเทคนิคการสอนและสื่อการสอนใหม่ ๆ สอดคล้องกับ สมพร หวานเสร็จ (2557) ที่กล่าวว่า รูปแบบในการจัด

การศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มีความหลากหลายและมีมาตรฐานนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองสามารถเลือกบริการได้ตามสภาพความต้องการจำเป็น ทั้งเนื้อหาหลักสูตรวิธีการเรียนการสอน เทคนิคการสอน สื่อการสอน และระเบียบวิธีการวัดประเมินผล ได้ปรับให้สอดคล้องกับบริบทครอบครัวและอาชีพในท้องถิ่นของตนเอง

ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมาจากหลากหลายสาขาวิชา จึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจพื้นฐานที่สำคัญของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับทวิศักดิ์ สิริรัตนเรขา (2560) ได้กล่าวว่า ในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นักเรียนควรมีพื้นฐานสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าใจคำสั่ง เพื่อสามารถตอบสนอง และปฏิบัติตามคำสั่งได้ ด้านความสามารถในการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเองได้ ด้านการมีสมาธิเพื่อให้นักเรียนสามารถทำและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ และด้านพฤติกรรม นักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงและเป็นอันตรายต่อผู้อื่น

ปัจจัยด้านระดับชั้นที่สอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ผ่านกระบวนการเตรียมในทุก ๆ ด้าน มาบ้างแล้ว ทำให้การจัดการเรียนการสอนง่ายกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ซึ่งเพิ่งเริ่มเข้าสู่ระบบการศึกษา ครูจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้กระตุ้นการอยากรู้อย่างของนักเรียน เช่น พาไปศึกษานอกห้องเรียนซึ่งสอดคล้องกับ Rink (1998) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำนักเรียนออกไปศึกษานอกห้องเรียนว่า จะช่วยขยายประสบการณ์ของการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือช่วยเสริมบทเรียนในห้องเรียน ช่วยให้นักเรียนนอกห้องเรียนนำต้นตอและทำทนาย ส่งเสริมให้นักเรียนช่างสังเกต มีเหตุผล เป็นการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และได้มีการศึกษาด้วยตนเอง ช่วยพัฒนาค่านิยมทางจริยธรรม รู้จักสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 1 ภาระงาน มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูผู้สอนที่มีภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 1 ภาระงาน รับผิดชอบงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนนักเรียนในชั้นเรียน ครูยังขาดองค์ความรู้ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไป การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะต้องควบคู่ไปกับงานอื่น ๆ ด้วย ทำให้ครูผู้สอนต้องการได้รับการนิเทศการสอนด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชูศักดิ์ จันทยานนท์ (2558) ที่ได้กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ดีขึ้น จะต้องผสมผสานกับงานหลาย ๆ ด้าน เช่น การออกแบบหลักสูตรหรือการทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล หลักสูตรคู่ขนานและเทคนิคการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีคุณภาพ

ปัจจัยด้านประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม คือ การส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการ

พิเศษได้อยู่ร่วมกับนักเรียนปกติอย่างไม่แบ่งแยก ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ดังนั้นครูเมื่อต้องสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน จะต้องรู้จักวิธีเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเบญจา ชลธารินทร์ (2546) ที่กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน โดยการกระตุ้นพัฒนาการ พื้นฟูสมรรถภาพ มีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและวิชาการ การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน รวมทั้งเตรียมทักษะที่จะเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมในการเคลื่อนไหว เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด อยู่ร่วมกับนักเรียนทั่วไปได้อย่างปกติสุข และเมื่อครูมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษข้างต้นแล้ว ยังนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน ได้อย่างเหมาะสม

ปัจจัยด้านการได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่ไม่เคยได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ครูผู้สอนที่ไม่เคยได้รับการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการสอน / การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จะทำให้การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นจุดเริ่มต้นนี้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฏฐพร ศุภสมุทร์ และคณะ (2557) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับครูที่จะต้องมีความตั้งใจต่อการสอนที่มีความต้องการพิเศษ ครูต้องมีความตั้งใจในการสอน มีการวางแผนการสอนอย่างรอบคอบ จัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น มีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีลักษณะปกติ และครูควรได้รับการอบรม ให้คำปรึกษา ฝึกฝน แนะนำในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนิเทศการสอนในโรงเรียนเรียนร่วม ผู้นิเทศควรมีการดำเนินการนิเทศการสอนทุกด้าน เพราะแต่ละด้านล้วนแต่มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก
2. เพื่อให้เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของครูผู้สอนแต่ละคน ผู้นิเทศควรพิจารณาสถานภาพครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพของตน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังครูสังกัดอื่น ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอายุ วุฒิการศึกษา เพิ่มขึ้น เนื่องจากอายุและวุฒิการศึกษามีอิทธิพลต่อความต้องการการนิเทศการสอนเกือบทุกด้าน ทั้งนี้ อายุ และวุฒิการศึกษาน่าจะมีความเกี่ยวเนื่องกับรูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนของครู ซึ่งอาจจะส่งผลต่อความต้องการการนิเทศการสอนในแต่ละด้านด้วย

3. ควรมีการศึกษาเรื่องความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) อย่างละเอียดเพราะมีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ สืบค้นจาก www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu35.pdf
- จินตนากร ศิริพันธ์. (2551). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์วิส.
- ชูศักดิ์ จันทยานนท์. (2558). การศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กออทิสติก. สืบค้นจาก http://www.autisticthai.com/attach/knowledge_1451744480 การศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตออทิสติก.pdf
- ณัฏพร ศุภสมุทร์ และคณะ. (2557). คู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงสร้างชีวิตสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ ฯ: กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ และคณะ. (2546). การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานและคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2560). เด็กพิเศษ. สืบค้นจาก <http://www.happyhomeclinic.com/sc01-Special-child.html>
- ทองคำ ชุ่มวิจารณ์. (2550). การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).
- พิสมัย แก้วแสงใส. (2551). การศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2546). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต. กรุงเทพฯ ฯ : ครูสภา.
- ปัญญา อัครพุทธพงศ์. (2557). ปัจจัยทางสภาพของครูที่ส่งผลต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- เปรมฤดี ขันติประกอบ. (2551). การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).

ผ่องพรรณ จรัสจินดารัตน์. (2555). *หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง รูปแบบของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*, กรุงเทพฯ ฯ : สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช*. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง. (2559). *หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง.

สาระ ปัทมพงศา. (2550). *การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ฯ (2560). *รายชื่อโรงเรียน*. สืบค้นจาก <http://www.bkkp.go.th/bkp/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ. (2560). *จำนวนครู* สืบค้นจาก <http://202.29.172.121/specalbasic/index.php>

สมพร หวานเสร็จ. (2554). *การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)* สืบค้นจาก <http://www.sedthailand.com/index.php?lay=showandac=articleandId=539259358>

ภาษาอังกฤษ

Rink David R. and John E. Swan. (1976). *Journal of Business Research*, vol. 7, vol. 7, issue 3, 219-242.

Smith, Cale B. (1976). *Reading Instruction*. New York : Holt,Rinehart & Winston.